

Voor omwonenden van Vliegbasis Leeuwarden is de geluidscontour niet zomaar een administratieve grens, maar de enige bescherming die zij hebben om hun woon- en leefomgeving leefbaar te houden. Dit wetsvoorstel ondermijnt die bescherming op fundamentele wijze.

1. Geluidscontour als enige waarborg voor leefbaarheid

De geluidscontour rond de vliegbasis is het resultaat van jarenlange afwegingen tussen het militaire belang en het recht van burgers op een gezonde, rustige leefomgeving. Binnen deze contour zijn regels en normen vastgesteld die geluidshinder beperken, zodat wonen, werken en recreëren mogelijk blijft. Voor veel omwonenden is deze contour de enige garantie dat hun gezondheid, welzijn en woongenot niet structureel worden aangetast.

2. Wetsvoorstel maakt inbreuk op deze bescherming

Het wetsvoorstel geeft de minister van Defensie vergaande bevoegdheden om – indien noodzakelijk voor de gereedstelling – af te wijken van bestaande geluidsnormen en -contouren. Het gevolg is dat de wettelijke bescherming tegen geluidsoverlast feitelijk opzij kan worden gezet, zonder dat omwonenden daartegen effectief bezwaar kunnen maken of inspraak hebben¹. Dit betekent dat de enige bescherming die er is, de geluidscontour, niet langer gegarandeerd is.

3. Onvoldoende waarborgen voor belangenafweging

Hoewel het wetsvoorstel spreekt over een “volwaardige belangenafweging” tussen militaire noodzaak en andere belangen, blijft onduidelijk hoe zwaar het belang van omwonenden daadwerkelijk wordt meegewogen. De praktijk leert dat bij een beroep op nationale veiligheid het burgerbelang vaak het onderspit delft. Bovendien wordt de inspraak van burgers bij ontheffingen en vrijstellingen beperkt, wat leidt tot een gevoel van rechteloosheid onder omwonenden.

4. Structurele onzekerheid en aantasting leefkwaliteit

Het vooruitzicht dat de geluidscontour op elk moment verruimd kan worden, zorgt voor structurele onzekerheid bij bewoners. Dit tast niet alleen het woongenot aan, maar heeft ook gevolgen voor de waarde van woningen, de gezondheid van bewoners (slaapverstoring, stress) en het sociale leven in dorpen en wijken rondom de vliegbasis. De overheid schuift hiermee de lasten van de nationale veiligheid eenzijdig af op een kleine groep burgers.

5. Alternatieven onvoldoende onderzocht

Het wetsvoorstel stelt dat oefenen in het buitenland niet altijd mogelijk is, maar onderbouwt niet dat alle alternatieven (zoals meer spreiding, stillere technologie, aangepaste oefenschema's) zijn uitgeput voordat tot verruiming van de geluidsruimte wordt overgegaan. Dit is onacceptabel, zeker gezien de zware impact op de leefomgeving van omwonenden.

Conclusie

Dit wetsvoorstel zet de deur open naar een situatie waarin het belang van Defensie vrijwel altijd zwaarder zal wegen dan het belang van omwonenden. De geluidscontour, de enige echte bescherming voor bewoners, wordt daarmee een papieren tijger. In het belang van een leefbare omgeving en het vertrouwen in de overheid moet de geluidscontour als harde grens worden gerespecteerd. Afwijkingen mogen alleen bij uitzondering en onder volledige inspraak en rechtsbescherming van omwonenden plaatsvinden.

Hoogachtend,

Namens het bestuur van Dorpsbelang Jelsum - Koarnjum,

Roel Hooijenga, Voorzitter

Nico Groenewegen, Secretaris

